

Quản lý bồi dưỡng giáo viên các trường mầm non đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục

Bùi Thị Lan Anh*

*Trường Tiểu học Ngô Sĩ Kiên, huyện Thanh Trì, thành phố Hà Nội

Received: 20/8/2023; Accepted: 6/9/2023; Published: 15/9/2023

Abstract: The article presents the theoretical basis for preschool teacher training, including a number of concepts, training, teachers, and management of preschool teacher training. Besides, some management and training contents for preschool teachers are presented according to the management function approach.

Keywords: Training, preschool teachers, management

1. Đặt vấn đề

Bồi dưỡng GV (BDGV) là một trong những bước quan trọng để thực hiện đổi mới căn bản giáo dục, giúp giáo viên (GV) hoàn thiện kiến thức, đáp ứng yêu cầu chương trình giáo dục. Tuy nhiên, để hoạt động này đạt hiệu quả mong muốn, đòi hỏi cách tổ chức phải thực sự khoa học, hợp lý, linh hoạt ở từng địa phương cơ sở, đáp ứng được nhu cầu người học. Nghị quyết 29/NQ-TW về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục Việt Nam nêu rõ “Chuyên mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học”. Trong 9 nhiệm vụ và giải pháp ở nghị quyết 29/NQ-TW, nhiệm vụ giải pháp thứ 6 nêu rõ: “Xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục gắn với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh quốc phòng và hội nhập quốc tế. Thực hiện chuẩn hóa đội ngũ nhà giáo theo từng cấp học và trình độ đào tạo[1]. Như vậy, quản lý bồi dưỡng GV theo chuẩn đội ngũ GV là nhiệm vụ chính trị quan trọng của ngành GD và của mỗi nhà trường, mỗi cơ sở giáo dục nước ta trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm Quản lý bồi dưỡng GV theo chuẩn

Quản lý hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn được hiểu là quá trình nhà QL thực hiện các chức năng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra GV thực hiện các nội dung bồi dưỡng theo qui định để đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ GD mầm non.

Cụ thể hơn, QL hoạt động bồi dưỡng GV theo chuẩn là một quá trình thực hiện xác định mục tiêu cụ thể, chế định kế hoạch, quy định tiêu chuẩn đánh giá và thể chế hóa được cụ thể vào xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV theo chuẩn. Sau đó bố trí tổ chức, phối hợp nhân sự, phân công công việc, điều phối nguồn

lực tài chính và kỹ thuật..., chỉ đạo, điều hành, kiểm soát và đánh giá kết quả, sửa chữa sai sót (nếu có) để bảo đảm hoàn thành mục tiêu nâng cao trình độ, năng lực của đội ngũ GV của nhà trường đã đề ra.

2.2. Nội dung quản lý hoạt động bồi dưỡng GV trường mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp

2.2.1. Lập kế hoạch bồi dưỡng GV trường mầm non đáp ứng chuẩn nghề nghiệp

Để lập kế hoạch hoạt động bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp cần tiến hành các công việc sau:

Phân tích bối cảnh, xác định nhu cầu và mục tiêu bồi dưỡng

Tiến hành phân tích làm rõ điểm mạnh, yếu, cơ hội, thách thức của nhà trường trong hoạt động bồi dưỡng GV; Đánh giá thực trạng năng lực dạy của GV, mức độ đáp ứng và xác định khoảng cách giữa hiện trạng với yêu cầu dạy học để xác định nhu cầu bồi dưỡng; Đánh giá điều kiện nguồn lực và khả năng của nhà trường liên quan đến thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp.

Mục tiêu bồi dưỡng GV được xác định để làm rõ các mức độ cần đạt được của hoạt động bồi dưỡng. Chú ý xác định mục tiêu phải đảm bảo nguyên tắc SMART

Xác định nội dung, hình thức và phương pháp bồi dưỡng

Về nội dung:

Nội dung bắt buộc (bồi dưỡng cập nhật kiến thức năng lực theo yêu cầu đổi mới chương trình GD mầm non...).

Nội dung tự chọn (do GV tự xác định theo số tiết qui định)

Về hình thức tổ chức hoạt động bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp ở trường mầm non có thể sử dụng các hình thức như:

- Hình thức bồi dưỡng: tập trung theo lớp; thông qua sinh hoạt chuyên môn (sinh hoạt tại tổ, ở trường, giao lưu cụm trường, địa phương khác, nếu có điều kiện có thể cho GV đi tham quan học tập ở nước ngoài); kèm cặp (Có chủ ý từ khâu phân công giảng dạy theo khối lớp, phân công chính thức người giúp đỡ với những trường hợp cụ thể...); bồi dưỡng trực tuyến (Trang web của trường, mô hình trường học kết nối, đề trao đổi, cập nhật, download tài liệu...); Tự bồi dưỡng, có sự giám sát của tổ chuyên môn và Ban giám hiệu

Phương pháp bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp: Chú ý lựa chọn và sử dụng các phương pháp tích cực, huy động sự tham gia của GV. Bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp là để giúp GV thực hiện được các hoạt động giáo dục hiệu quả. Các phương pháp bồi dưỡng phải là các phương pháp để GV được tham gia vào các hoạt động trải nghiệm, sáng tạo, hợp tác và chia sẻ với các GV khác để phát triển các năng lực, phẩm chất cần thiết của người GV mầm non. Do đó các phương pháp bồi dưỡng có thể lựa chọn là làm việc nhóm, thực hành, thực hiện đề án dạy học, đóng vai,...

Lập kế hoạch bồi dưỡng GV

Căn cứ mục tiêu bồi dưỡng theo chuẩn cho GV đã xác định, lựa chọn đúng các công việc cần làm và tính toán nguồn lực cho mỗi công việc cần thực hiện để bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp.

Xác định rõ ai phụ trách, ai tham gia trong mỗi công việc; địa điểm thực hiện mỗi công việc.

Sắp xếp các công việc cần tiến hành theo một trình tự hợp lý kèm theo các biện pháp thực hiện.

Việc xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp phải thực hiện trong sự phối hợp với các GV và các bộ phận trong nhà trường. Xây dựng kế hoạch một cách dân chủ, cụ thể, huy động được nhiều GV tham gia để họ cùng xác định mục tiêu, lựa chọn biện pháp thực hiện, khi đó việc triển khai kế hoạch sẽ thuận lợi hơn. Phối hợp với các bộ phận khác để xác định được nguồn lực cho các công việc để đưa vào kế hoạch.

CBQL trường phải chủ động trong xây dựng kế hoạch tổng thể của nhà trường và chỉ đạo, giao nhiệm vụ cho tổ trưởng chuyên môn xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp, hướng dẫn GV xây dựng kế hoạch tự bồi dưỡng và phê duyệt kế hoạch bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp

Hướng dẫn GV lập kế hoạch tự bồi dưỡng: Một

bản kế hoạch phù hợp sẽ giúp GV chủ động thu xếp thời gian, kế hoạch cá nhân để đăng ký tham dự các khóa bồi dưỡng cũng như tự học phù hợp với điều kiện và hoàn cảnh của bản thân GV.

Trên cơ sở định hướng chung về nội dung cần tạo điều kiện cho mỗi GV tự đề xuất nội dung và lập kế hoạch bồi dưỡng theo nhu cầu cá nhân.

Các GV tham gia vào xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp của trường, của từng TCM và xây dựng kế hoạch tự bồi dưỡng của mình.

Các cán bộ, viên chức ở các bộ phận khác cung cấp các thông tin liên quan để giúp GV xây dựng kế hoạch (thông tin và nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất và thiết bị) và chuẩn bị các điều kiện vật chất và tài chính để triển khai kế hoạch.

2.2.2. Tổ chức hoạt động bồi dưỡng GV trường mầm non đáp ứng chuẩn nghề nghiệp

Quyết định, phân công lực lượng phụ trách, hình thành bộ máy bồi dưỡng GV phù hợp; Xây dựng lực lượng tham gia bồi dưỡng (Lựa chọn báo cáo viên, GV cốt cán, chuyên gia... và phân công thực hiện theo kế hoạch); Phân loại GV, tổ chức các nhóm/ lớp bồi dưỡng theo các nội dung tương ứng

Hình thành các bộ phận và cá nhân phụ trách tác nghiệp liên quan đến các hoạt động bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp như phân công các thành viên trong ban giám hiệu phụ trách công tác bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp, phân công nhiệm vụ cho TCM, GV cốt cán...

Quy định rõ ràng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm của các bộ phận và thành viên: Việc qui định chức năng nhiệm vụ của các bộ phận và thành viên trong trường đối với thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp thường được qui định trong qui chế tổ chức hoạt động của nhà trường. Khi triển khai thông tư 26 có thể bổ sung điều chỉnh cho phù hợp với điều kiện thực tế nhà trường ở từng thời điểm nhất định.

Xác lập cơ chế phối hợp, hỗ trợ trong thực hiện trách nhiệm (sự phân công lao động) của các bộ phận và thành viên.

Để tổ chức thực hiện tốt kế hoạch bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp đã đề ra trong trường mầm non cần có qui chế hoạt động rõ ràng, là cơ sở để phân công lao động, tổ chức công việc và phối hợp hành động hiệu quả.

CBQL trường mầm non phải nắm vững tình hình đội ngũ và chủ động và giao nhiệm vụ rõ ràng cho các TCM tổ chức các hoạt động bồi dưỡng GV theo

các TCM và giám sát việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng GV của các TCM.

Tổ trưởng chuyên môn chủ động triển khai các hoạt động theo kế hoạch đã xây dựng trong sự phối hợp với các cá nhân và bộ phận có liên quan.

2.2.3. Chỉ đạo hoạt động bồi dưỡng GV trường mầm non đáp ứng chuẩn nghề nghiệp

GV chủ động thực hiện trong thực hiện các nội dung bồi dưỡng; TCM chịu trách nhiệm giám sát đôn đốc GV thực hiện. Khi có vướng mắc, khó khăn, GV phải báo cáo kịp thời thông qua TCM. TCM tổng hợp và báo cáo Ban giám hiệu để có hướng xử lý kịp thời.

Sử dụng các phương pháp QL một cách khoa học trong quá trình triển khai kế hoạch bồi dưỡng GV: Hiệu trưởng và các CBQL phải kết hợp hợp lý các phương pháp hành chính, tâm lý - xã hội, kinh tế trong quá trình điều hành.

Chỉ đạo đến các TCM – GV các văn bản, chỉ thị, quyết định của các cấp một cách cụ thể, minh bạch và giao nhiệm vụ cho từng bộ phận, cá nhân trong cơ sở GD xây dựng kế hoạch và thực hiện theo kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên.

Triển khai thực hiện công việc trong mối quan hệ hợp tác giữa GV – GV, GV- TCM, các TCM với nhau, giữa Ban giám hiệu- TCM –GV.

Luôn khuyến khích, động viên, tăng cường giao lưu, tạo tinh thần, tạo động lực phấn đấu cho GV trong công tác bồi dưỡng và tự bồi dưỡng.

2.2.4. Kiểm tra, đánh giá hoạt động bồi dưỡng GV trường mầm non đáp ứng chuẩn nghề nghiệp

Tiến hành kiểm tra đánh giá hoạt động bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp thông qua các công việc cơ bản sau:

Thiết lập tiêu chí đánh giá rõ ràng (dựa trên chuẩn nghề nghiệp GV mầm non, dựa vào mục tiêu đã xác định và kế hoạch đã lập); Lựa chọn và sử dụng các hình thức kiểm tra hợp lý và dễ dàng đo được mức độ hoàn thành so với tiêu chí đặt ra; Thường xuyên kiểm tra để thu thập được các thông tin, minh chứng đầy đủ, xác thực về hoạt động bồi dưỡng GV và đưa ra các đánh giá chính xác về hoạt động bồi dưỡng; Sử dụng kết quả đánh giá một cách tích cực để điều chỉnh hoạt động bồi dưỡng GV theo mục tiêu mong đợi.

Để thực hiện việc kiểm tra đánh giá hoạt động bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp đòi hỏi phải xây dựng được lực lượng kiểm tra, kế hoạch kiểm tra với tần số hợp lý, đa dạng hóa các hình thức kiểm tra (định kỳ, đột xuất, trực tiếp, gián

tiếp...) để thu thập được thông tin chính xác về hoạt động bồi dưỡng; Việc đánh giá phải khách quan, kết luận phải rõ ràng và nêu rõ hướng cải thiện việc thực hiện trong những trường hợp cụ thể.

Để thực hiện kiểm tra, đánh giá hoạt động bồi dưỡng GV mầm non theo tiêu chuẩn nghề nghiệp, CBQL trường học phải là người đứng đầu lực lượng kiểm tra, đánh giá trong tiến hành các hoạt động kiểm tra, đánh giá; Phát huy vai trò các tổ trưởng TCM trong kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng GV của tổ mình; Phối hợp với các lực lượng kiểm tra của nhà trường để có được các thông tin xác thực về việc thực hiện kế hoạch bồi dưỡng, tự bồi dưỡng của GV, theo đó tiến hành các hoạt động điều chỉnh hợp lý.

3. Kết luận

Công tác bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ GV mầm non là một nhiệm vụ quan trọng trong chiến lược phát triển giáo dục. Trong một nhà trường đội ngũ GV là nhân tố quyết định chất lượng giáo dục, do đó nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý bồi dưỡng GV mầm non từ đó có cơ sở để nâng cao chất lượng chế xuất biện pháp nâng cao chuyên môn đội ngũ GV là một việc làm có ý nghĩa cả lý luận và thực tiễn, là một hướng đi đúng đắn và đóng vai trò thiết thực của người cán bộ quản trong tình hình hiện nay nhằm đưa đội ngũ GV mạnh về số lượng, vững về chất lượng, đồng bộ về cơ cấu, đó là sứ mệnh, là việc làm thường xuyên, liên tục, lâu dài của người quản lý trong nhà trường.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành TW Đảng (2013), *Nghị quyết số 29/NQ-TW về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục Việt Nam*, Ban hành ngày 4 tháng 11 năm 2013. Hà Nội
2. Đặng Quốc Bảo (1999), *Khoa học quản lý và tổ chức, một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, NXB Thống kê, Hà Nội.
3. Lê Thị Bích (2014), “*Quản lý hoạt động bồi dưỡng GV trường mầm non thành phố Uông Bí, tỉnh Quảng Ninh theo chuẩn nghề nghiệp*”, Luận văn thạc sĩ khoa học giáo dục-ĐHSPTN
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư ban hành quy định chuẩn nghề nghiệp GV mầm non*, ngày 08/10/2018 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT. Hà Nội.
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Thông tư số 12/2019/TT-BGDĐT* ngày 26/8/2019 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT ban hành chương trình bồi dưỡng thường xuyên GV mầm non. Hà Nội.